

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrť leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrť leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrť leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četrťstopenne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravníštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Najnovejša jezikovna naredba iz pravosodnjega ministerstva.

—o.— Naredbenik c. kr. pravosodnjega ministerstva razgláša to-le uradno vest:

„Minister in vodja pravosodnjega ministerstva je 23. sept. t. l. št. 17.520 doposlal naslednjo naredbo višjemu deželnemu sodišču v Pragi:

Da se kolikor moči zmanjša mera preobilnega prevajanja, ki godi se za nadsodnja rešila pri višjem deželnem sodišču, zato ukazujem, da počenši s 1. dnev. januarja 1887 morajo pri višjem deželnem sodišču vselej tedaj, kadar je rešilo izdati le v jednom deželnem jeziku, že osnove rešil v predlogih poročevalcev ter osnove obrazložitve, ki se uročiti ima strankam, sestavljene biti v tistem jeziku in proti predlogu poročevalca ukrenena rešila ustanovljena biti v tistem jeziku, v kakršnem se morajo po sedanjih propisih rešila uročevati strankam. Če se rešilo po sedanjih propisih ima izdati v obeh deželnih jezikih, naj se za sedaj prevaja, kakor se je prevajalo, za kar pa sta vedno odgovorna poročevalci in predsednik senata.“

Ta velevažna naredba barona Pražaka velja žalibog le za enakopravnost Čehov in to le v področji nadsodišča Praškega. Kakor je sodilo se po prvem glasu o tej naredbi, morala bi veljati tudi za nadsodišče v Brnu, tedaj tudi za Čehe iz Šlezije in z Moravskega, a o tem naredba ne govori, nego poluurna „Polit. Corr.“ le piše, da se je predsedništvu nadsodišča Brnskega le priporočilo, naj ravna istotako kakor Praško s pravnimi rečmi, ki prihajajo z Moravskega, kolikor to dovoljuje jezikovno znanje nadsodnjih glasovalcev v Brnu. Novi ukaz, ki ni nič drugega, kakor specialni izraz enakopravnostnega načela v državnih osnovnih postavah, veže zgolj nadsodišče v Pragi in je samo za pravico češkega jezika v kraljevini. Navzlic temu zadel je neznansko v sršenovo gnezdo naših Nemcev. Še predno je nova naredba Pražakova bila uradno znana, spustila se je vanjo razjarjena opozicija v državnem zboru na krilih interpelacije. Naredbenik že odgovarja na to interpelacijo, a odgovoril bode nanjo tudi minister sam, ne da bi s tem bila stvar rešena po mislih kričaškega našega nem-

štva. Kakor je bila prva jezikovna naredba Pražakova napadana, tako bode tudi druga, ki je le doatek prve. Boj proti njej se že sedaj napoveduje z dolgimi članki, ki se kar lomijo pod pestmi in zavihanimi rokavi.

I kaj pa je vredno tega bojovitega nemškega duha, vprašamo se, ko preberemo najnovejšo jezikovno naredbo? Češki akt, ki pride do nadsodišča v Pragi, naj se ne reši le s češkim jezikom, nego tudi razprava, poročilo o njem v senatu mora biti češka. To je tista velika Pražakova iznajdba, zavoljo katere tresejo se sedaj vsi nemški voli! Dosedaj je v češki kraljevini pri nadsodišču, v čegar področji prebiva 63% češko-slovanskih deželanov, razvada nepostavna živela, da je o češki ulogi, o čeških listinah itd. poročalo se z nemškim jezikom, pa da je na podlagi takega poročila glasoval in ukrepal senat, ne da bi zavezan bil, poznati izvirnik uloge in prilog, ne da bi torej vladala izvestnost, da je sodba popolnem osnovana in pravična. Na ta način se je, to je jasno, z državno pestjo bilo v obraz pravici, ker bilo se je proti varnosti, podlogi vse pravice. Rešilo se je torej zvršilo z nemškim jezikom in potem šele se je napisalo z jezikom češkim, da je tako stranki uročeno bilo v češčini, v duhu XIX. člena in v duhu prvega jezikovnega ukaza Pražakovega. Postopanje torej bilo polno nepotrebnih ovinkov, polno zamude časa. Če se sedaj na novo ukazuje, da mora o češkem aktu biti češko poročilo, češka osnova rešila že v senatu, je s tem dana izvestnost, da rešilo temelji neposredno v aktu in so ob jednom odpravljeni zamudni ovinki, ki so sedaj združeni s prelaganjem nemških rešil na češki jezik. Korak je to naprej v enakopravnosti češkega jezika, korak, ki nemškemu jeziku ne dela nobene krivice. Kakor poprej, bode tudi po tem ukazu nemška uloga pri nadsodišču v Pragi obravnavana in rešena z nemškim jezikom in takisto nemško tudi uročena nemški stranki. Kdor tedaj ne vidi že v tem sebi krivice, da se drugemu deli pravica, tisti, bodi tudi Nemec, v najnovejši jezikovni naredbi barona Pražaka ne vidi nič neznankega in upitja potrebnega! Ali političarji avstrijskega nemštva, kakor znano, imajo o tem posebne nazore! Oni ne znajo ločiti svojega od tujega, oni ne ma-

rajo pripoznati mej, katero je posameznim avstrijskim jezikom odločilo načelo enakopravnosti, njim je trn v peti vsaka veljava slovanskih jezikov. Nemci tudi slutijo, da jim bodo nekoliko više privezane službe državne, če se zvrši enakopravnost, ker ne zadostuje le nemščina, kjer je potreben ali zaukazan tudi slovanski jezik. Vprašanje nemškega želodca je vprašanje narodne enakopravnosti in „N. Fr. Presse“ je nesramna dovolj, da to tudi naravnost poudarja. Če bodo po novem ukazu v senatih Praškega in Brnskega nadsodišča poročila in reševanja v češkem jeziku, potem, pravi „nemško-avstrijski moniteur“, bodo ta sodišča zanaprej nemškim sodnikom zaprta. Tako splošno bi se sicer ne smelo strašiti, ker v Brno in v Prago bodo prihajale uloge nemške, ki se bodo obravnavale po senatih z nemškim jezikom, katerega so vsaj tudi „nemški sodniki“ vešč. In „nemški sodniki“ bodo tudi zanaprej lahko nadsodnji svétniki, samo če bodo tudi češki znali. Če ne znajo ali ne bodo znali, to izvestno ni krivda češkega naroda, nego krivda „nemških sodnikov“ samih, ali k večjemu krivda tistih hujskačev iz nemškega tabora, ki učečo se nemško mladino in šolski pouk silijo na skrajno nemško-narodno stališče, s katerim se ne da strinjati učenje slovanskih jezikov. Če se tedaj sedaj upije in se bode upilo proti najnovejši Pražakovej naredbi, so to le glasovi nemške krivičnosti, nemške nadutosti in nemške lenobe — tedaj lastnostij, katerih ne smejo in ne morejo v zaščito jemati modri in pravični državniki!

Pražakov novi ukaz je za veljavo češkega jezika jako znamenit in četudi ta pridobitev ni slovanska pridobitev, veseli smo je za to, ker je pridobitev bratovsko nam mislečega naroda češkega. Neposredno nam pa ugaja, ker nam iz njega odseva vedenje višjih krogov glede na „nemški državni jezik.“ Pražakov ukaz je hud udarec za propagando „nemškega državnega jezika“ in to bodo ganljivo slikali od sedaj naprej nemški govorniki in časnikarji. Notranji uradni jezik ni, da bi moral biti v Avstriji nemški jezik: to načelo je izraženo v ministerskem ukazu, povsem prirodno za avstrijske razmere, a povsem tudi protivno Scharschmiedovemu predlogu!

LISTEK.

Boj proti tabaku v 17. stoletji.

Čudna prikazen v kulturnem življenji 17. stoletja je tista živahna opozicija, ki se je koj po upeljavi tabaka po celem Evropi pokazala; kajti razširjevanje tabaka je hotela mej ljudstvom popolnem zatreti. Vse vlade so jele z največjo ostrojtjo zoper tabakarje in nubače postopati. Države takrat gotovo neso sanjale, koliko dohodkov jim bode ta zaničevana rastlina v 19. stoletji donášala. Ker vlade ravno dan danes pri vsakoletnem primankljaji državnih troškov vedno z obdačenjem tabaka novcev iščejo, bode čitatelje „Slovenskega naroda“ zanimalo o tej viharnej vojni kaj zvedeti.

Kdo je bil prvi, ki je tabak v Evropo zanesel, to se ne ve gotovo. Zgodovina nam le toliko pove, da je 1559 l. tedanji francoski poslanec Nicot v Lizboni prvi dobil tabakovo seme iz Brazilije ter ga zasejal 1560 l. v svojem vrtu. Dva služabnika od njegovega spremstva, jeden imajoč bolečino na nosu, drugi pa, ki se je hudo ranil na roki, sta prišla na misel, da bi jima utegnil tabak pomagati. In res oba rani obvezeta s takakovimi

listi. Pa kaj se zgodi? oba sta — menda po naključju — kmalu ozdravela. Od tega časa je bil tabak univerzalno sredstvo za vsakovrstne kožne bolezni. Vsa je skušal to čudno in prekoristno zelišče dobiti. Ni čuda, da so botaniki tiste dobe razširjevanje tabaka tako pridno pospeševali. V teku dveh desetletij (1560—80) se je ta rastlina razširila po Portugalskem, Španjskem, Laškem, Nemškem in celo v Švici kot vrtna cvetica.

Pankovij piše 1556 leta v svoji rastlinske knjigi: „Ta rastlina prouzročuje kihanje in dobro spanje, čisti usta in glavo, prežene bolečine in utrujenost, potolaži zobne bolezni, obvarje človeka kuge, prežene uši, ozdravi hraste, prisad, zastarele otekline in razne telesne rane.“ Iz tega je pač razvidno, koliko zdravilne moči so pripisovali tej noveji rastlini. S prva so tabakove liste v raznej obliki za kajo in nuhanje pripravljali. — Že Lonicer omenja v svoji 1570 l. izdaneji rastlinskeji knjigi, kako se je ta nova šega mej mornarji razširila. „Pomorski čaki — pripoveduje on — prišedši iz Indije in s Portugalskega, tabakove liste posuše, povijo ter je na to v cavi iz palmovih listov, narejene nabašejo; na jednom konci zažgo na nasprotnem pa dim vase vlečejo. To jim prežene glad in žejo, jih okrepi, da

zadobe moč in veselost; kmalu zaspe, kakor bi se bili najboljšega vina napili.“

V severne dežele so tabak zanesli angleški in holandski mornarji. Anglija je neki prva dežela, kjer se je že za vladanja kraljice Elizabete tabak udomačil. Od kraja so le pomorski vojaki pušili; a kmalu se je ta navada mej ljudstvom ukoreninila. Na Angleškem se je vojska zoper tabakovce najpred unela. Naslednik kraljice Elizabete, Jakob I. je bil strasten sovražnik te nove šege; njegove navadne besede so bile: „Če bi vraga na obed povabil, bi ga pogostil z mladim prasetom, ribo polenovko in slabo gorušico, konečno pa še z veliko s tabakom natlačeno pipo.“ Kdor je popušil funt tabaka, je moral 6 šilingov (3'60 gld.) kazni plačati. — A to mu še ni zadostovalo. Mestni postopači so imeli pravico vse zasačene tabakarje do dobrega naklestiti, ljudem visocega stanu je ukazal lase odstriči in je iz Londona izgnati. Profesorji vseučilišča v Oxfordu so morali na zahtevanje in v navzočnosti kralja samega izdati temeljito razpravo o tabaku, v kateri so na veliko veselje pobožnega sina „Marije Stuart“ dokazali škodljivost in slabe nasledke te strupene rastline za človeško zdravje. Celu na literarnem polji je kralj Jakob pokazal se največ-

Če tedaj imamo Slovenci nekoliko razloga, simpatično pozdravljati novo modro naredbo pravosodnega ministra, moremo to vendar le storiti z bridkim čuvstvom, ker v zavesti, da niti od barona Pražaka ne bo bita naredeb, s katerimi bi razširil se ozki krog slovenske enakopravnosti po sodnih uradovih. Graškemu nadsodniku ni niti vselej verjeti, da bi vsprejelo slovenski akt, pri nadsodiščih za Slovence ni niti toliko priprave, da bi se rešila nemških senatnih posvetovanj tamkaj na slovenski jezik preložila, nego se ta posel nalaga sodnikom prve instancije, — kamo li misliti, da bi o slovenskih ulogah senat razpravljal s slovenskim jezikom! In vendar prav tisto, kar razlogov za novi ukaz navaja „Polit. Correspondenz“ gledé na Čehe, velja od besede do besede tudi glede na nas. Polu-uradno poročilo pravi: „Nepistrani opazovalec res ne vidi, zakaj bi sodbe, ki se imajo izdati s češkim jezikom, ne bile takoj od sodnika poročevalca sestavljene v češkem jeziku, če je popolnem češčine zmožen; vprašati se marveč mora, po kaj naj bi sodbe iz samih čeških aktov spisovale se najprej z nemščino in se potem s pomočjo drugih uradnikov nazaj preložile na češčino. In taka je navada v istini tako pri Praškem, tako pri Brnskem deželnem višjem sodišču.“ In tako je, mi dodajemo, tudi pri nadsodiščih v Gradcu in v Trstu in zato se tudi mi že dolgo in dolgo povprašujemo, zakaj bi naj nadsodnja rešila slovenskih aktov ne bila slovenska, zakaj bi se pri nadsodiščih ne prelaga na slovensko, če so iz senata prišla nemška, in zakaj bi v senatu ne sedeli sodniki, ki bi brez nemškega poročila in brez tolmača lahko na podlagi uloge same razpravljali in sodili? „Polit. Correspondenz“ piše, da se je komisija češkega deželnega zbora za jezikovno vprašanje zlasti pritožila, ker o ulogah čeških strank, ki so sodiščem na Češkem došle s češkim jezikom, ta oblastva razpravljajo jedino le z nemškim jezikom, da s tem jezikom izpisujejo akte, poročajo, se posvetujejo in povprašujejo ter odločujejo. V komisijskem poročilu, pravi nadalje polu-uradni list, je naglašalo se, da se na tak način v prepornih stvareh, ko je odločitev večkrat zavisna od besed listine ali uloge, stvar popolnem ne razume in se tako stranki privatna krivica krči, v kazenskih stvareh pa, ko je važni moment hudobne nakane le iz samosvojih besed okrivljenca spoznati mogoče, zavira se prava sodba o kaznivosti dejanja. Tudi naše prepričanje je tako in sklada se popolnem z mislimi češke komisije, katere je sedaj odobrila tudi polu-uradna „Pol. Correspondenz“. Za narodni svoj jezik po c. kr., zlasti sodnih uradovih se od nekaj že ne potezamo le zaradi narodnega svojega ponosa, marveč zavoljo tega, ker je s preziranjem narodnega uradnega občevanja čestokrat tesno združeno preziranje in prekrševanje naših zasobno-pravnih razmer! Pravici služimo, če zahtevamo od državne uprave naredeb, s katerimi se izvrši enakopravnost tudi v narodnem oziru. Kar je drugje mogoče, je tudi pri nas, če ne skokoma, vsaj korakoma — samo hoteti je treba državnej upravi! Jednake naredeb, kakeršne je izdal minister baron Pražak za Čehe, služile bi tudi slovenskeji enakopravnosti, da si je zavisna od dveh nadsodišč, katerih jedno ima tačas popolnem nemško

jega zaničevalca tabaka. Mej drugim je pisal razpravo: „The counterblast to tobacco“ (nasprotnik tabaka), v kojoj svojim podložnim obširno razlaga škodljivost tega želišča; on pravi: „kadenje spre meni zdravi želodec v grdo zamazano kuhinjo ter napolni najimenitnejše dele človeškega telesa z mastnimi sajami. Tabak škoduje zdravju, slabi um, prireja nesnago ter upliva jako škodljivo na socialno življenje celega naroda; kajti na zadnje bodo še ženske pušile in nuhale, ker ne morejo nič več s smrdečimi možmi živeti.“ — Toda vsa kraljeva prizadevanja so bila le glas upijočega v puščavi. Tabakovi neso verovali na slabe nasledke. Razvada „smrdljivega, Bogu nečast delajočega zel šča“ — tako Anglež Stow, — tabak imenuje — se je hitro po deželi razširila. Možje so pušili in nuhali po cerkvah in v gledališčih. Začele so celo ženske pušiti. In gorje, če se nežni spol kakšne slabe navade poprime! Pri tem pač velja stari slovenski pregovor: „Stara navada, železna srajca“... Ženska svoje navade nikoli ne opusti!

Z Angleškega so evropski trgovci takak zanesli na Turško, kjer se je urno po vsej deželi razširil. Že 1605 l. je sultan Amurat IV. kadenje prepovedal pod smrtno kaznijo. Vendar ta sultanova

tendencija, drugo pa laško. Laglje in jednovidnejše bi se izvrševala narodna in zasobna naša enakopravnost, če bi se ustanovilo za Slovence jedno samo nadsodišče in to v Ljubljani, ali peticije, ki jih je v ta namen državnemu zboru doposlal slovenski narod, je menda snedel že prah.

Ali bolj čujoči in opazujoči bi morali biti za važno to točko našega narodnega programa — tudi mi sami! Kakor „Politische Correspondenz“ kaže, je najnovejši Pražakov ukaz v neki zvezi z energično sodbo deželnega zbora češkega. Iz legalne korporacije je došel nekak pritisk na ministerstvo. Tako legalno zastopstvo imamo tudi Slovenci in veljalo bi mu, jedenkrat izraziti se v odločnej formi nasproti osrednji vladi! Potem pa, kar se tiče naše narodne samopomoči, ne gre prezreti, kaj pravi „Polit. Correspondenz“, zakaj se pri nadsodiščih v Pragi in v Brnu že poprej ni ukazal notranji češki jezik za češke uloge. Pravi, da samo zato ne, ker se je tedaj, ko je le malo sodnikov bilo zmožnih češčine, moralo na pomoč vzeti nemško pretresovanje čeških aktov in prelaganje nemških rešil na češčino. Ker pa je sedaj, piše nadalje, pri Praškem nadsodišču dovolj češčine zmožnih glasujočih sodnikov, da gre tudi brez prelaganja, zato je vodja pravosodnega ministerstva spoznal čas za ugoden, da se v bodoče zagotovi prirodno in jedino pravo postopanje za rečene slučaje. Predsedništvu Brnskega nadsodišča pa se je priporočilo, naj istotako postopa, kolikor je to možno s sodniki, češčine zmožnimi.

Te besede bodo naj nam Slovincem vodilo, da je nam pred vsem skrbeti za pravniški naraščaj, ki bode slovenskega jezika popolnem več. Skrbeti nam je za narodne srednje šole in za to, da nihče ne bode za avskultanta v slovenskih pokrajinah imenovan, ki ni dostal izpita, da je slovenščini popolnem kos. Le tako in z vztrajno gojitvijo pravniškega slovtva v slovenskem jeziku dobodemo povsem zrelo gradivo za sodnje uradove tudi v višjih instancijah, dobodemo popolno enakopravnost in dobrega kruha do sitega. A za to je nam treba večje pazljivosti za domače razmere in večje delavnosti tudi na tem polji! Naši državni poslanci pa naj se od najnovejše Pražakove naredeb vzbuditi dajo ter terjajo naj tudi za nas naredeb, proti katerim vlada ne more imeti osnovnega izgovora. Premisliti in nasvetovati jih, je njihova dolžnost. Podpora, zlasti češka, jim, tako upamo, ne bode odrečena!

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 7. oktobra

„Politik“ odločno oporeka vestim, da hoče pravosodni minister baron Pražak odstopiti. Tudi ni misliti, da bi se na njegovo mesto poklical kak uradnik, kajti desnica bi gotovo ne privolila več v tako prenavljanje ministerstva.

„Dziennik Polski“ hudo graja finančnega ministra Dunajevskega, ki je ukazal gališkim finančnim oblastvom, da morajo vsem poročilom, katere predložijo finančnemu ministerstvu ali upravnemu sodišču, priložiti nemški prevod. Omenjeni list omenja, da se Poljaki za vse, kar so pridobili v jezikovnem oziru, imajo zahvaliti centralističnim vla-

naredba ni veliko hasnila, kajti 1610 l. je turški car tabakarje le s tem smešil, da so bili primorani po Carigradu pipe nositi, v prebode ni utaknene. Na Ruskem so pričeli z jednako strogostjo postopati. Mnogobrojne požare so pripisovali tabakovcem. K tem čisto praktičnim uziokom so pa še verske pomislke dodali. Tako na pr. so ruski popi trdili, da tabakov dim oskrunja sv. podobe; zategadelj je tabak gotovo Bogu jako nevšečna rastlina. V 1634 l. izdanej postavi se bere: „Slehnemu tabakaru se bode nos odreza“... L. 1650 se je ta naredba ponovila. Sicer je pa Rusija mej evropskimi državami jedna tistih, v kojoj je bilo pušenje in nuhanje najdalje prepovedano. Bili so ljudje celo v sredi našega stoletja, ki z verskega stališča neso za tabak marali.

V 30 letni vojni se je tabak po Nemškem — posebno mej vojaki — razširil; ti so namreč prvi začeli to grenko rastlino pušiti in žvečiti, od njih se je kmalu mej ljudstvo zanesla. A tudi tu so kajo strogo prepovedali. Države so skušale s kaznimi in visocimi davki tabak uničiti. L. 1652 je virtemberška vlada izdala zanimiv ukaz, ki se tako-le glasi: „Ker kadenje in nuhanje zdravju zelo škoduje in ker je tudi proti ognju jako nevarno, se ta

dam, ter misli, da bi se sedanja vlada morala nanje bolj ozirati.

Pogajanja moravskih Čehov z naučnim ministerstvom zastran šolskih zadev ne obetajo uspeha. Naučno ministerstvo se neče ozirati na češke želje. Zategadelj je sklenil češki klub interpelovati vlado o tej stvari. Dotična interpelacija bila bi sicer izostala.

Pri sklepanji avstro-ogerske pogodbe hočejo Ogrji nekoliko prijenjati, kar se tiče obdačenja sladora, če se bodo druge točke nagodbe po njih volji rešile. Tako misli vsaj „Pester Lloyd“. Ta list piše, da ima ogerska vlada v tej zadevi še popolnem prosto roko, ker je še ni pretresovala niti zbornica poslancev, niti finančni odsek. Ne vežejo je torej nikaki sklepi parlamenta. Predloženo predlogo vsak čas lahko umakne ter jo potem predloži v drugej obliki, kakor se sporazume z avstrijsko vlado. V tej zadevi pa tudi Oggerska ložje prijenja, ker njena sladorna industrija nema takega pomena, kakor pa avstrijska. S predloženo predlogo pa tudi ogerski sladorni tovarnarji neso posebno zadovoljni in želé, da se premeni. Ako bode Oggerska v tej zadevi prijenjala, olajšala bode rešitev družih vprašanj. —

Vnanje države.

Srbski vojni minister je nakupil 700 konj na Oggerskem, največ za topništvo. Pri zadnji vojni se je namreč pokazalo, da ima zlasti topništvo jako slabe konje, zategadelj je vojni ministerstvo novih nakupilo. Na vojno pa Srbija nič ne misli, ampak le želi obnoviti prijateljske odnose z Bolgarijo. — Avstrijski poslanik grof Khevenhüller in nemški poslanik grof Bray se ne bodeja odpoklicala, dokler se ne reši balkanska kriza.

Skoro vsi ruski listi jako ostro pišejo o bolgarskem vprašanji. „Novosti“ svetujejo, da naj Rusija kakor hitro je mogoče, odstrani regente, ko sta Tisza in Churchill v svojih govorih pokazala, čegave kreature so člani regentstva. Vse občevanje z regentstvom se mora pretrgati in Kaulbars mora stopiti v zvezo z narodom in vojsko, kar najbrž tudi namerava. „Novoje Vremja“ misli, da je položaj v Bolgariji zdaj le Avstriji ugoden. To pa Rusije ne sme strašiti. Sedaj, ko se prigodil znani škandal na taboru, mora Rusija pokazati vso energijo, kar gotovo ne bode prav Avstriji in Nemčiji. Ta list zavrača one časopise, ki priporočajo, da naj bi se Rusi več ne brigali za Bolgare.

Turčija nekda namerava za dalje časa okupovati Vzhodno Rumelijo. V ta namen nadaljuje oboroževanje. Sedaj sestavlja voj kurdske jezdece, ki bi štel 6000 mož, na Oggerskem je naročila konj, iz Nemčije pa pričakuje še Kruppovih topov.

Nemški listi, mej njimi tudi oficijozni, napadajo Kaulbarsa zaradi njegovega postopanja v Bolgariji. „Kreuzzeitung“, kateri list je najbolj priljubljen pri nemškem dvoru, piše od dne do dne sovražneje proti Rusiji. Kaulbarsu očita, da hoče s svojim rovanjem napraviti ustajo — „Weser-Zeitung“, katere se semtertja tudi poslužuje nemška vlada v svoje namene, priporoča angleško-avstrijsko-nemško zvezo, ker bi se tej zvezi Francija in Rusija ne mogli ustavljati.

Grška vlada hoče jako znižati državne stroške, da tako zboljša državne financije. Samo budget za mornarico se bode znižal za 300.000 draham.

Republikanska manjšina španjskih kortes je izjavila, da ne odobrava revolucionarnega rovanja, da se neče več bratiti s Zorillo in da hoče spoštovati obstoječe zakone. Ta izjava napravila je na javno mnenje dober utis. Po vsem Španjskem je popolnem mir.

Lord Churchill odpotoval je nekda v Berlin. To potovanje angleškega politika je najbrž v zvezi z bolgarskim vprašanjem. Razni angleški listi

ostudna navada po celej deželi pod ostro kaznijo prepove. Posebno pozornost je mej prebivalstvom napravil magistrat mesta Ulm, ki je 16. februarja 1642. leta sledečo naredbo izdal: „Vsi s tabakom trgujoči ljudje morajo polovico mestnemu magistratu plačati.“ 1651. leta je mestna gosposka novo postavila izdala, v kojoj je bilo kupcem prepovedano s tabakom tržiti, zasačenim so blago konfiskovali. Gostilničarjem se je naročilo, da gostje po krčmah ne smejo pušiti in nuhati. Kdor bi se na ta ukaz ne oziral, bo moral 4 gld. globe plačati.

Toda vse to ostro postopanje deželnih gospok ni veliko hasnilo. Vlade so se obrnile do duhovščine, naj jim pomaga razširjevanje tabaka mej ljudstvom zatreti. Z lece in s primernimi spisi je duhovstvo ljudstvu slikalo, kako nevarno in škodljivo je pušenje in nuhanje! V nekej pridigi se mej drugim bere: „Poslušajte, kaj se ob nedeljah in praznikih po gostilnicah godi! Tam se zbira ničvredna druhal, ki le iz tega namena tabak v velikej meri puši, da lažje več pije in se tudi hitreje vpijani. Človek stopivši v tako sobo, meni, da je prišel v dimnik. Le pomislite, da s tem Boga žalite ter hudiču veselje delate!“ Še bolj drastično se izraža v istej dobi živeči Filander Zitenvaldski: „Ko vidim ljudi

so že priporočali, da bi Nemčija s svojim uplivom se ustavila Rusiji, ker se po njih misli drugače ne da ohraniti mir. Lord Churchill, ki je znan nasprotnik Rusije, se bode najbrž prizadeval Nemčijo pregovoriti, da se upre ruskim naklepom na Balkanu. Nekateri mislijo, da bode lord Churchill iz Berolina potoval še na Dunaj. Obiskal bode pa tudi princa Aleksandra.

Ob enem z bolgarskim je tudi **egiptsko** vprašanje zopet prišlo v tir. Posebno Francija si prizadeva, da bi se ta stvar rešila in se naredilo angleške okupacije Egipta konec. Razni francoski listi so se že bavili s to stvarjo in sedaj nekda namerava francoska vlada predlagati, da bi se sešla evropska konferenca v ta namen. Ako se snide konferenca, bavila se bode najbrž tudi z bolgarskim vprašanjem, ker je več vevlastij teh misli, da bi konferenca morala reševati vsa orijentska zamotanja.

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je šolski občini Tržišče na Dolenjskem za zgradbo šole 300 gld.

— (Osobne vesti.) G. Fr. Kreminger in Fr. Levec, c. kr. profesorja na Ljubljanski višji realki, imenovana sta članoma tukajšnje izpraševalne komisije za aspirante jednoletne prostovoljne vojaške službe, in sicer g. prof. Kreminger za realistične, prof. Levec za humanistične predmete.

— (Za komendo nemškega reda v Ljubljani) na mesto umrlega Lazzarinija imenovan je upraviteljem Paul grof Beroldingen, rodом Virtemberžan.

— (Poročil) se je včeraj g. Gustav Pirc, kmetijske družbe tajnik, z gospico Lucijo Rodeto v Ljubljani.

— (Za 6. porotno zasedanje v Celji) določen je dvorni svetnik in okrožne sodnije predsednik J. Heinricher prvomestnikom, deželne sodnije svetniki gg. Pesarič, L. Ratek in dr. Josip Galé njegovimi namestniki.

— (V pomirjenju.) Pretekla dva dni se je veliko govorilo o koleri v Ljubljani in ljudje so imeli veliko nepotrebnega strahu. Včeraj bilo je raztelesenje dotičnih mrlitev, a zdravniki o koleri neso našli sledu. Saj bi pa bilo tudi čudno, od kod bi se bila kolera vzela, ker umrle osebe neso bile v nobeni dotiki s koleroznimi in je Kranjska sploh kolera prosta.

— (O Kamniški železnici) dobili smo naslednje podatke. Dotični konzorcij imel je včeraj v hotelu pri „Slonu“ sejo, v katerej se je poročalo o sedanjem stanju tega podjetja. Podpisano je že precejšnje število delnic, vendar treba jih še za 42.000 gld. Ko bi se slednje spečale, potem bi se financiranje ostale glavnice lahko izvršilo. Član konzorcija inženir Lazzarini je za financiranje že pridobil neko banko, a ko ga je g. Luckman interpeloval, naj pove ime te banke, izgovarjal se je, da tega zaradi konkurence ne sme storiti. Nam se dozdeva, da mora tej tajnosti biti drug vzrok, kajti, kadar se razpečajo gori omenjene delnice, v skupnem znesku 42.000 gld., za financiranje pač ne bode več posebnih težav.

— (Uradno izvestje o koleri.) Od polnoči 5 do polnoči 6. t. m. v Trstu 12 slučajev, v okolici 0. Umrlo 5 oseb, izmed poprej zbolelih 7. Doslej zbolelo 710 oseb, ozdravelo 228, pomrlo 449.

pušiti, reče gospod meni nevrednemu: Glej gnusobo, oskrunjavača človeška srca! Hudič je ljudstvo preslepil ter ga za se pridobil in ga od pravega Boga odvrnil . . .

Celo na slovstvenem polju so se prikazali nevarni sovražniki tabaka — osobito v nekaterih mej ljudstvom razširjenih listih. Jeden teh listov z ironičnim naslovom „Tabakologija“ popisuje njeno domovino, kedar se je v Evropo zanesla, koliko dobrega in koristnega daje njenim čestilec itd. — seve le v smešnem pomenu. Drugi, prvemu listu povsem jednak, se glasi: „Moč, čednost in vrednost prekornostnega tabaka.“ V obeh spisih se tudi nahajajo slabe podobe, predstavljajoče kadilce in nuhače v raznih pa zelo smešnih podobah, primerjaje jih s pijanci. Ljudje so pa te spise z veseljem kupovali, je prebirali, tem surovim dovtipom posmehovali se ter še v obilnejši meri pušili in nuhali.

Iz vsega tega se vidi, da tobak mej prebivalstvom — posebno prostim ljudstvom — ni prestal toliko zaničevanja, ko je prvokrat v naše kraje prišel, kakor pa krompir. Kamor vemo, so deželne gosposke ljudstvo s postavnimi sredstvi prisilile koruniti. Pri tobaku je bilo ravno nasprotno. Vlade so napele vse moči, da bi bile to strupeno tujko uničile — toda vse zaman. Tu razvidimo, da

— Z dežele naznanja se: V Trsteniku in v Babičih po 1 slučaj.

— (Družba sv. Mohora) doposlala nam je ravnokar letošnje svoje knjige. Te so: Koledar za navadno leto 1887. 2. Slovenski Pravniki. Poduk o najpotrebnejših zakonih. Spisal dr. Ivan Tavčar. 3. Občna zgodovina za slovensko ljudstvo. Spisal dr. Josip Staré. XI. snopič. 4. Slovenske večernice za poduk in kratek čas. (40. zvezek.) 5. Življenje preblažene Device in matere Marije in njenega prečistega ženina sv. Jožefa. Spisal Janez Volčič. (V. snopič.) 6. Šmarnice ali: Romanje v nebeško kraljestvo v Marijinem meseci. Spisal Ludovik Skufca. Koledar ima prav primerne spise. Na prvem mestu povest: „Ni vse zlato, kar se sveti“, katero je spisal Fr. Erjavec. — Potem: O koleri. Spisal dr. Josip Vošnjak. — Hodite pridno na pošto! Spisal Iv. Vrhovec. — C. kr. poštna hranilnica. Spisal Anton Koder. — Brambene postave. (A. Koder.) — Začasno oprostitev od hišno-razrednega davka. Razgled po svetu. Spisal Ig. Žitnik itd. V „Večernicah“ nahajamo: Troje angeljsko češčenje. Povest. Spisal dr. J. Vošnjak. — Svetinja. Pesen. Gorázd. — Pobožna predica. Poslov. Fr. Krek. — Kako človek na naši zemlji stanuje. Spisal Janko Pajk. — Kriva prisega. (Povest.) — Nekaj dobrih svetov za hišo in dom. (F. H.) — Pripovedke. — Prevzetni hlapec. (Pravljica.) — Naš vsakdanji kruh. (Spisal A. K.) — Delopust in kmet. — Smešnice. — Opomini. — Družba šteje sedaj 585 dosmrtnih, 31.102 letna uda, vkupe 31.687 udov, torej je letos prirastlo 2097 novih udov. Po škofijah so udje razdeljeni tako: Goriška šteje 4400 udov, Krška 3034, Lavantinska 9666, Ljubljanska 12.021, Tržaška 1595, Sekovska 255, Somboteljska 179, Zagrebška 203, Senjska 120, Poreška 46, Videmska 109, druge razne 59 udov. — Družba imela je od 1. avgusta 1885 do 1. avgusta 1886 dohodkov 34.460 gld. 65 kr., stroškov pa 34.429 gld. 27 kr. Družbina „Matica“ ima gotovine 17.675 gld. 79 kr., v obligacijah pa 200 gld. — Zgoraj naštetih družbenih knjige romajo letos v 190.122 izvodih mej narod in bolo izobraževale slovensko ljudstvo, razsvetljevale in blažile mu srce. Blagodejni upliv družbe sv. Mohora na naš narod je neprecenljive vrednosti, zato naj se domoljubi po vseh pokrajinah trudijo, da družbi širijo delokrog in jej pridobivajo vedno novih članov, saj za jeden goldinar na leto ni moči dobiti nikjer drugej toliko in tako skrbno odbranega berila. Sklepamo torej tudi mi z željo, da bi prihodnji „Oglasnik“ zopet Slovincem v čast in slavo označil preveselo novico: „To je največje število, kar smo jih kdaj imeli!“

— (Duhovenske premembe v tržaški škofiji.) G. Jos. Budin, koperator pri Devici Mariji, premeščen je k jezuitom. G. Karol Miklavčič, koperator v Rojanu, premeščen je k Devici Mariji pomočnici. V Rojan premeščen je g. Aleksij Gasperčič, doslej koperator v Pazinu. G. Ivan Butignoni imenovan je kapelanom in katehetom v sv. Benedikta samostanu. G. Peter Zobac, kapelan pri Devici Mariji na Krasu, imenovan je koperatorjem pri novem sv. Antonu v Trstu, na njegovo mesto prišel

je človek k slabemu veliko bolj nagnjen, kakor pa k dobremu.

Naposled je še papeštvo vmes poseglo. Papež Inocencij VIII. je 1624. l. izobčil vse tiste, ki so po cerkvah v Sevilji nuhali. Cerkvam služabnikom je zaukazal nuhačem tobačnice pobrati; ti so radi ubogali, ker ravno duhovni so navadno imeli drage tobačnice, namreč zlate ali pa srebrne. Inocencij XII. 1690. l. to izobčenje ponovi za tiste nuhače, koji bi mej mašo ali sploh mej božjo službo v cerkvi s. Petra v Rimu v nos tlačili to smrdljivo in zdrobljeno rastlino. Še-le Benedikt XIII. je 1724. l. preklical to naredbo, ker se je on sam tabaka navadil.

Preganjanje in iztiranje tabaka je nehale še-le proti koncu 17. stoletja. Vlade so izprevidile, da ni moči — tudi z najhujšimi sredstvi ne, tabak zatreti; ob enem jim je pa mnogo denarja prinašal . . . Zavoljo tega so države jenjale razširjevanje tabaka preganjati, da obratno, po deželah se je celo zapovedalo tabak sejati in kolikor mogoče pospeševati. Po tem takem pač razvidimo, kolike vrednosti je dan danes za kulturne države nekdanja od najvišjih glav sovražena in zatirana strupena rastlina; kajti ona je sedaj skoro večini prebivalstva — ne-le neobhodno potrebna, ampak tudi jako draga stvar! —

je g. Anton Aržič. Novomašnik g. Josip Stržinar nameščen je v Bazovico. Umirovljena sta gg. Ivan Oballo, župnik v Novakih, in Jakob Volčič (znani domoljub in nabiratelj narodnega gradiva), upravitelj župnije v Cerovljah. Za Osapsko župnijo razpisan je natečaj do 31. t. m.

— (Regionalna živinska razstava v Kranji) bila je dne 4. t. m. Živine se ni veliko prignalo, bilo je samo 54 glav, namreč 13 plemenskih bikov, 19 krav, 22 telic. Razsojevalci so bili gg.: J. Wagner, deželni živinodravnik, J. F. Seunig, načelnik, baron Lazzarini, Rudolf Gallé, J. Kurčič in G. Pirc. Premije so dobili: za plemenske bike: Eduard Urbančič iz Preddvora 40 gld., Simon Jereb iz Dolenjega Brnika 30, Eduard Urbančič iz Preddvora 30, Anton Burger iz Hraš 25, Luka Schmied z Gašteja 25, Fran Kušar iz Drage 20, Jakob Mol iz Vogelj 20, Janez Strupi iz Cirčič 20, Janez Bilban iz Vodice 20, Janez Jerala iz Tacnja 15 gld. — Za telice: Toma Kapovec z Visokega 25 gld., Lovrenc Kavčič iz Medvod 20, Matej Kristan iz Sela (pri Vodichah) 15, Josip Krašič z Golnika 10 gld. — Za krave: Luka Pavlič z Dolenjega Brnika 30 gld., Janez Kalan iz Škofjeloke 25, Janez Vidmar iz Zaloga 20, Anton Jerala iz Hraš 15 gld. — Gospod Eduard Urbančič odpovedal se je premijam v znesku 75 gld. s prošnjo, da se iz te vsote dá nagrada trem pridnim živinorejcem iz občine Preddvorske za najlepše telice. Vsled tega so še dobili: Matej Arh iz Mač 30 gld., Josip Lombard z Dolenje Bele 25, Janez Zaplotnik od sv. Jakoba 20 gld.

— (Trgatev v Dalmaciji) je končana. Vina je manj nego lani, a kapljica je izvrstna glede kakovosti in glede barve. Kupci se že javljajo in plačuje se sodček (barilo), to je 66 litrov, po 12 gl.

— (Posojilnica v Konjicah) imela je v tretjem četrtletju 22.508 gold. 70 kr. dohodkov, 17.954 gold. 90 kr. stroškov. — Vseh dohodkov, odkar se je začela (25. septembra 1884) bilo je 128.111 gld. 39 kr.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Sofja 6. oktobra. V Vraci odgovoril je Kaulbars deputaciji, ki mu je nasproti prišla, isto tako, kakor v Orhaniji. Govori se, da so trije častniki v Šumli izjavili svojo nezadovoljnost na sedanjih razmerah, grozeč, da se bodo postavili proti regentstvu, če se ne udá ruskim zahtevam. Mej temi častniki in vlado bila so res pogajanja, a na gibanje proti regentstvu ni misliti. Sofija je mirna, le v Ruščuku in v Varni, kjer bodo v nedeljo volitve, bati se je nemirov zaradi navzočnosti Kaulbarsa.

Inomost 6. oktobra. Ko je tovorni vlak št. 175 včeraj zvečer ob 9. uri vozil čez most pri Hopfgartenu mej Wörglom in Solnogradom, zrušil se je del mostu. Tender in 15 vagonov palo je v spodaj sumečo reko Ache. Vlakovodja Scharfetter in sprevoznika Corlellexis in Platter lahko ranjeni. V zadnjem delu vlaka bilo je 360 vojakov, izmed kojih ni nobeden poškodovan.

Budimpešta 6. oktobra. V poslednjih 24 urah zbolelo 12, umrlo 7 oseb za kolero.

Szegedin 6. oktobra. V poslednjih 24 urah 20 oseb za kolero zbolelo, 9 umrlo.

Razne vesti.

* (Prijetni spomini na Bolgarsko.) Londonski listi pripovedujejo, da so nekateri založniki knezu Batenbergu ponudili lepo vsoto, da bi popisal svoje bivanje in svoje dogodbe na Bolgarskem. Jedna ponudba je nekda posebno vabljiva in Batenberžan bode baje res napravil dobro kupčijo s svojimi spomini na Bolgarsko.

* (Koliko je ljudij na svetu.) Po naj-novejših podatkih zračunilo se je, da je na vsej naši zemlji 1485 milijonov ljudij. Kristijanov je 448 milijonov, namreč 225 milijonov katolikov, 128 milijonov protestantov in 87 milijonov pravoslavni. Muhamedovcev je 171 milijonov, drugih veroizpovedanj pa 859 milijonov. Evropa ima 329 milijonov prebivalcev, mej njimi tretjina Slovanov.

* (Papir.) Statistiki so dognali, da se na vsej zemlji vsako leto proizvaja 950 milijonov kg. papirja. Tiskarne ga porabijo 475 milijonov, (časniki 300 mil.), za državne potrebe 100 mil. kg., za šole 90 mil., trgovci 120, drugi zasobni ljudje 90 mil. kilogramov. Nad 200.000 ljudij bavi se s proizvodnjo papirja.

* (Iz Genove) se piše, da so iz samostana v Porto Maurizio štiri nune ušle in vzele 4000 lir soboj. V Nizzi so jih ujeli in nazaj v samostan peljali.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Zbornično predsedstvo je več Ljubljanskih trgovcev, kateri prodajajo živila in druge pri tem uporabljene predmete zaslišalo. Ti so se izrekli, da se more tu omenjeni postavljeni načrt z veseljem pozdravljati, ker zdanja določila kazenskega zakona niso taka, da bi mogla uspešno preprečiti ponarejanje in kvarenje živil in posod. Po dozdanih postavnih določilih je moral oni, kdor je naznanil, da je kako blago ponarejeno, to sam ovaditi ter po zvedenih dokazati. To bilo je po največ tudi uzrok, da se je redko razpravljalo o takih ovadbah; po novem zakonu pa so v to poklicana politična oblastva in organi občine, katerim je izročeno zdravstveno redarstvo in redarstvo nad živila in preiskovanje prevzelo preiskovalni zavodi. Kazenska določila so sicer stroga, a po mnenju udeležencev se mogó tudi opravičiti, ker bi se z nizkimi kaznimi težko dosegel namen, katerega doseči namerava zakon.

Odsek je tudi istega mnenja, kakor zaslišani trgovci, a meni, naj bi se v §. 8., točki 4. in 5. beseda „manj vredna“ izpustila, ker bi to moglo dati povod spletkam.

Odsek torej predlaga:

Slavna zbornica naj izreče v zmislu tega poročila svoje mnenje.

G. zbornični svetnik Vaso Petričič vpraša, kdo bode imel konstatovati ponarejanje ali kvarenje. Ko je poročevalec na to vprašanje odgovoril, je bil predlog vsprejet.

IV. G. zbornični svetnik Franc Ksav. Souvan poroča o prošnji občine Črmošnjice za preložitve semnja z dne 8. oktobra na 28. dan septembra in za dovolitev dveh novih semnjev na 19. dan aprila in 14. dan avgusta. Ker ni nobenih tehničnih uzrokov niti za preložitve že obstoječega, niti za ustanovitev novih semnjev in so se tudi najbližje opravičene občine proti izreku, tudi odsek ne more prošnje priporočati ter predlaga:

Zbornica naj te prošnje ne podpira.

Predlog se vsprejme.

V. G. zbornični svetnik Franc Ksav. Souvan poroča o prošnji občine Kranjska Gora za preložitve semnja z žvino in blagom z drugega ponedeljka v oktobru na soboto pred sv. Mihielom in za dovolitev novega semnja prvi terek po Veliki noči. Ta prošnja je v obeh ozirih utemeljena, in posebno za dovolitev novega semnja leži važen razlog v tem, da se je živinoreja v tej okolici povzdignila že na visoko stopinjo in bi se gotovo pospeševala še bolj po novih semnjih, kjer bi se mogla živina razpečavati, kajti drugi živinski semnji so zelo oddaljeni. Ker opravičene občine, izvemši jedno, ne ugovarjajo in c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici podpira prošnjo, meni odsek, naj bi se jej ugodilo ter za to torej predlaga:

Slavna zbornica naj izvoli to prošnjo vis. c. kr. deželni vladi priporočiti.

Predlog se vsprejme.

VI. G. zbornični svetnik Mihael Pakič poroča o prošnji občine Bohinjska Bistrica za dovolitev dveh semnjev z žvino in sicer dne 1. maja (na sv. Jakoba in Filipa dan) in dne 18. oktobra (na sv. Lukeža dan). Prošnja je popolnoma utemeljena, kajti živinoreja je v Bohinji na visoki stopinji in prebivalstvo se skoro izključivo o njej živi, vender zaradi oddaljenosti živinskih semnjev le težko spravi žvino v denar. Ker tudi opravičene občine ne ugovarjajo tej dovolitvi in c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici prošnjo podpira, je odsek mnenja, naj se prošnji ugoti ter predlaga:

Slavna zbornica naj to prošnjo vis. c. kr. vladi priporoči.

Predlog se vsprejme.

VII. Gosp. zbornični svetnik Mihael Pakič poroča o vprašanji c. kr. deželne sodnije, če se ima nekov mlinar in žagar v Kranji in nekov mlinar v Loki zmatrati po določilih trgovskega zakonika kot trgovcev.

Po udoblenih pozvedbah ni posel teh obeh mlinarjev tak, da bi se moglo trditi, da preseza obseg rokodelstva.

Odsek torej predlaga:

Slavna zbornica naj v zmislu tega poročila izreče svoje mnenje.

Predlog se vsprejme.

VIII. Gosp. zbornični svetnik Ivan Perdan poroča o dopisu c. kr. deželne vlade, naj zbornica izreče svoje mnenje, ali naj se „grenko vino“ (pelinovec, Bitterwein) iz Fischerjeve tovarne v Toplicah v obrtnem prometu uvrsti v kategorijo vin, oziroma umetnih vin in ne v ono žganih opojnih pijač.

Grenko vino se prireja iz zelišč in se rabi kot nekako domače zdravilo pri zgagi, slabi slasti, slabem prebavljenju itd.

Zdravnik, kateri je preiskal to vino, je našel, da ima 9% alkohola, in ker imajo naša najboljša vina k večjemu 8% alkohola, se je izrekel, da se ima to zdravilno vino zmatrati kot žgana opojna pijača, ki ima le malo alkohola.

Odsek neče oporekati temu mnenju, v kolikor določa, da je preiskavanje pokazalo 9% alkohola, a on meni, da je omenjeno zdravilno vino umetno

napravljena pijača, katere se ne more zmatrati kot navadna in se torej rabi kot domače zdravilo.

Dasi ima grenko vino tudi alkohol v sebi, ne naračajo ga v trgovini niti trgovci kot žgano opojno pijačo, niti ga ljudstvo ne kupuje kot tako.

Odsek torej meni, da grenko vino spada v kategorijo tako zvanih zdravilnih vin ter predlaga torej:

Slavna zbornica naj izreče svoje mnenje v to mer, da se grenko vino ne more zmatrati za žgano opojno pijačo.

Predlog se vsprejme.

(Dalje prih.)

Vabilo.

P. n. gg. člani čitalniškega pevskega zbora naj izvolijo polnoštevilno udeležiti se pevske vaje v petek dne 8. t. m., ker bode v kratkem društvena beseda.

Pevski odbor.

Tujci:

6. oktobra.

Prijetni: Weiss z Dunaja. — Naperstek iz Prage. — Schik, Deutsch iz Gradca. — Musner, Massoti iz Celovca. — Maisner iz Zagreba. — Bukner iz Trsta.

Prihajajo: Morgenstern, Pirnath z Dunaja. — Gaberšek iz Rudolfovega. — Rottenberg z Dunaja. — pl. Senautka iz Trsta.

Meteorološko poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
6. okt.	7. zjutraj	736.34 mm.	10.0° C	brezv.	megla	0.40 mm.
	2. pop.	735.0 mm.	20.8° C	sl. zah.	d. jas.	megle
	9. zvečer	735.50 mm.	16.4° C	sl. jz.	obl.	indežja.

Srednja temperatura 15.7°, za 2.8° nad normalom

Dunajska borza

dne 7. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	84 gld. —	kr.
Srebrna renta	85	—
Zlata renta	116	—
5% marcna renta	110	75
Akcije narodne banke	867	—
Kreditne akcije	280	40
London	125	30
Srebro	9	93
Napol.	5	94
C. kr. cekini	61	37 1/2
Nemške marke	131	25
4% državne srečke iz l. 1854	100 gld.	169
Državne srečke iz l. 1864	105	40
Ogrska zlata renta 4%	93	35
Ogrska papirna renta 5%	105	50
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	100 gld.	118
Dunava reg. srečke 5%	125	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	98	45
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	100	75
Prior. oblig. Ferdinandove sev. žele. ce	10	17
Kreditne srečke	120	111
Rudolfove srečke	170 gld. a. v	198
Akcije anglo-avstr. banke		
Tramway-društ. velj.		

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vsaki knjigotlačnici knjiga:

Kurzefasste

Geschichte Krains

mit besonderer Rücksicht auf Cultur-Entwicklung.

Von

August Dimitz.

so fcl v 8°.

Cena mehko vezani knjigi je 80 kr., elegantno v slatnem obrezku vezana stane 1 gld. 50 kr.

Čislani gospod pisatelj podaje nam v omenjeni knjigi pregledno in shupno, zeli važnega prezirajočo, objektivno podobo povestnice naše oje domovine, koje bode vsak domoljub gotovo kot dobro došlo in v veseljem marljivo prebiral.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotlačnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Št. 703. (712—2) (741—1)

Razglas.

Da se uravna prostor, na katerem se ima nasaditi drevored, napraviti in posuti je 3040 □ met. obsegajoča pota, vršila se bo v tukajšnji mestni hiši

dražba dne 19. oktobra 1886 dopoldne ob 10. uri.

Podvzetniki se vabijo z dostavkom, da načrt, proračun in pogoje zamorejo si vsak dan ogledati v tukajšnjem mestnem uradu.

Mestno županstvo v Kranji,

dne 6. oktobra 1886.

Za učenca

želi priti v pošteno trgovsko hišo dijak, star 16 let, ki je letos izdelal 3 realke. — Več o tem se izve pri **Gabrijel Jelevec-u na Vrhniki.** (726—3)

Naznanilo obrtne preselitve.

Svojim častitim p. n. naročnikom zahvaljujoč se za dosedanje blagovoljno zaupanje, usojam si naznaniti, da sem svojo prodajalnico v Židovskih ulicah zamenil s

prodajalnico „Pod Trančo“ št. 1,

tik Hradskega mostu.

Obljubujmo, da bode odslej kakor do sedaj moja prva skrb ostala, svojim častitim p. n. naročnikom ustreči z dobrim in cenim delom, priporočam se najljubnejše za obilna naročila.

Z odličnim spoštovanjem

739—2)

M. KUNO,

krojaški mojster v Ljubljani.

Somenj v Šent Vidu pri Zatičini,

ki je bil zaradi zdravstvenih razmer prepovedan, dovolilo je slavno c. kr. okrajno glavarstvo na prošnjo županstva, in se bode vršil na določeni dan v **ponedeljek 11. oktobra t. l.**

Fran Pajk,

(725—3)

vaški predstojnik.

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani

prodajajo se

Jurčičevi zbrani spisi

po znižani cen.

- 1. zvezek:** Deseti brat. Roman.
- 2. zvezek:** I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesensko noč mej slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz njegovega življenja.
- 3. zvezek:** I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrban Smukova ženitev. Humoriistična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozlóska sodbja v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
- 4. zvezek:** I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojtnje. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
- 5. zvezek:** I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški válpet. Povest. — III. Sin kmetkega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Liše. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest

Zvezek po 60 kr., eleg. vezan po 1 gld. Pri vnanjih naročilih velja poštnina za posamični vezani zvezek 5 kr., za vezani 10 kr.

Dijaki dobivajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 50 kr. izvod, ako si naroči skupno najmanj deset izvodov.

Prodajajo se v

(83—32)

„NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani,

Kongresni trg,

Gledališka stolba.

Dr. Friderik Lengiel-ov

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrtja njeno deblo, je od pamtiveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že drugi dan netega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nesno rdečino, zajedee in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50.

Zaloga v Ljubljani pri U. pl. Trnkoczy-j, lekarji; — na Dunaji pri lekarji **Phil. Neustein-u**, mesto, Plankengasse. (737—1)